

Handläggare
Jadranka Naskova
Telefon: 08-50800813

Till
Förskolenämnden
2024-12-10

Motion om samspel i förskolan

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2024/942

Förvaltningens förslag till beslut

Förskolenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat motionen från Jan Jönsson (L) och Åsa Nilsson Söderström (L) om samspel i förskolan till förskolenämnden för yttrande. Motionärerna vill generellt sett se större betoning på samspel i förskolan och mindre användning av digitala verktyg. Motionärerna föreslår att staden utvecklar arbetet med samspel i förskolan samt tillämpar WHO:s och Socialstyrelsens rekommendationer för minimal skärmanvändning i förskolan.

Förvaltningens bedömning är att de kommunala förskolorna redan i dag arbetar i linje med motionen, avseende samspel, fysisk aktivitet och användning av digitala verktyg. Kommande styrdokument på kommunal nivå, som program för barnhälsa och riktlinjer för mat, måltider och fysisk aktivitet, förväntas ytterligare bidra till att barns fysiska, psykiska och sociala utveckling fortsätter att vara i fokus.

Under 2024 har Skolverket på uppdrag av regeringen gjort en översyn av området digitalisering i förskolans läroplan. Användning av digitala lärverktyg i förskolan föreslås ske selektivt utifrån tydligt vetenskapligt stöd och pedagogiskt mervärde. Stockholms stad har varit en av remissinstanserna i översynen. Ändringsförslagen slutredovisades till regeringen i juni. Regeringen beslutar om och när ändringarna i läroplanen ska börja att gälla.

Förvaltningen bedömer att ändringsförslagen går i linje med stadens befintliga användning av digitala verktyg i förskolan.

Ändringsförslagen bekräftar vikten av medarbetarnas kompetens och medvetenhet i användandet av digitala lärverktyg, vilket staden aktivt arbetat för under flera år genom kompetensutveckling för pedagoger.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat motionen från Jan Jönsson och Åsa Nilsson Söderström (L) om samspel i förskolan till förskolenämnden för yttrande senast 27 december 2024.

Ärendet

Motionärerna betonar förskolans uppdrag att ge alla barn en god omsorg och start i livet samt en pedagogisk verksamhet av hög kvalitet där varje barn får möjlighet att utvecklas. I det arbetet lyfts vikten av det sociala samspelet för lärandet fram. Motionärerna vill generellt sett se större betoning på samspel, rörelse och motorisk utveckling i förskolan och mindre användning av digitala verktyg.

Med anledning av detta föreslås i motionen att staden utvecklar arbetet med samspel i förskolan samt tillämpar WHO:s och Socialstyrelsens rekommendationer för minimal skärmanvändning i förskolan.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande utveckling.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 2 december 2024. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 4 december 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Motionärerna vill generellt sett se större betoning på samspel, rörelse och motorisk utveckling i förskolan och mindre användning av digitala verktyg.

Förvaltningens bild är att samspel och social interaktion är centrala delar av förskolans utbildning och undervisning. Arbetssätt och metoder som främjar samspel mellan barn och barn och vuxna är väl förankrade och integrerade i alla delar av verksamheten. Förskolans läroplan¹ betonar samspelet mellan barn och mellan barn och vuxna som en viktig del i barnens utveckling och lärande i förskolan. Den planerade undervisningen likväl spontana aktiviteter och rutinsituationer under en dag på förskolan sker i sociala sammanhang där lek och samspel har en central roll för lärandet.

Förvaltningens bedömning är att digitala verktyg används i undervisningen utifrån ett pedagogiskt syfte. I stadens kommunala

förskolor har det under flera år löpande genomförts kompetensutvecklingsåtgärder avseende användning av digitala verktyg i undervisningen. Syftet med åtgärder har varit att höja pedagogernas förmåga att göra kompetenta och medvetna avväganden om och hur digitala lärverktyg, liksom andra pedagogiska verktyg av analog karaktär, ska användas i undervisningen i enlighet med läroplanen.

År 2020 beslutade kommunfullmäktige att alla kommunala förskolor ska arbeta aktivt för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen. Ansvaret för att ta fram en strategi för detta har legat på stadsdelsnämnderna. Förvaltningen bedömer att detta har bidragit till att rörelse och fysisk aktivitet är integrerade i undervisningen. Pedagoger säkerställer daglig utevistelse och möjliggör fysisk aktivitet för alla barn.

I kommunfullmäktiges budgetförslag för 2025 finns följande aktivitet, Förskolenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna revidera riktlinjer för mat, måltider och fysisk aktivitet i kommunala förskolor i Stockholms stad, i linje med stadens reviderade strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat. Riktlinjerna ersätter stadsdelsnämndernas befintliga.

Förvaltningen menar att kommande revidering av riktlinjerna möjliggör att i ännu högre grad fortsätta lyfta vikten av lek, socialt samspel och rörelse på det sätt som motionärerna betonar.

På uppdrag av kommunfullmäktige tar förskolenämnden även fram ett förslag på program för barnhälsa i Stockholms stads kommunala förskolor under 2025. Förvaltningens bedömning är att det strategiska arbetet med barnhälsa som programmet förväntas bidra till, ökar förskolebarns möjlighet att möta en kvalitativ verksamhet som utgår från en helhetssyn på barns hälsa och utveckling där fysiska, psykiska och sociala aspekter vävs samman.

År 2017 beslutade regeringen om en nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet. Detta ledde till att det vid revideringen av förskolans läroplan 2018 infördes skrivningar om digitalisering, vilka har påverkat användandet av digitala lärverktyg i undervisningen i en medveten och strategisk riktning.

Under 2024 har Skolverket på uppdrag av regeringen gjort en översyn av området digitalisering i förskolans läroplan².

I översynen föreslås ändringar som innebär att det inte längre ska ställas krav på att digitala lärverktyg används i förskolan samt att användning av digitala lärverktyg sker selektivt utifrån tydligt vetenskapligt stöd och pedagogiskt mervärde.

Förvaltningen bedömer att ändringsförslagen går i linje med nuvarande användning av digitala verktyg i stadens förskolor. Ändringsförslagen bekräftar vikten av medarbetarnas kompetens och medvetenhet i användandet av lärverktyg. Staden har i sitt remissvar ställt sig positivt till ändringsförslag avseende rörelse och läsning i förskolan.

Sammanfattningsvis är förvaltningens bedömning att de kommunala förskolorna redan i dag arbetar i linje med motionen samt löpande utvecklar arbetet. Kommande styrdokument på både nationell och kommunal nivå, som program för barnhälsa och riktlinjer för mat, måltider och fysisk aktivitet, förväntas ytterligare bidra till att barns fysiska, psykiska och sociala utveckling fortsätter att vara förskolans fokus.

Gunilla Davidsson
Förvaltningsdirektör
Förskoleförvaltningen

Katarina Odén-Ryhede
Avdelningschef
Förskoleförvaltningen

Bilagor

Motion om samspel i förskolan, FÖF 2024/328–1.1

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Davidsson, Förvaltningsdirektör	2024-11-26
Katarina Odén-Ryhede, Avdelningschef	2024-11-26